

САЊА САВИЋ МИЛОСАВЉЕВИЋ

ХОБОТНИЦА

Фризеру слабо идем. Прошло је вријеме кад сам могла себе да видим туђим очима, поготово онима које су способне да уживају у информацији коју им пружа огледало. Све чешће ми душу угрије каква згодна метафора или стих. Изглед ми тим нехајем и врати, па онда, умјесто да на упућену ми потребу узвратим ударајући пингпонг лоптицу, често котрљам претежак камен... Ипак, десило се да сам тог викенда морала ићи на свадбу код родице у свом мјесту, а леђа су ме превише бољела да сама себи увијем косу. Требало је и крајеве да скратим. У посљедње вријеме када се сређујем, једини мотив ми је тај да не бих слушала мајку како гунђа што сам се *зайцуси́ла*. Ходајући од фризерског до фризерског салона на Палама, схватила сам да ме је прегазило вријеме. Код фризера се требало заказати као код хирурга, а у популарним салонима је било потребно чекати као на трансплантацију срца. Већ сам почела да губим наду и да замишљаам како ћу само опрати косу и свезати коњски реп, кад се сјетих завученог фризераја у центру с унутрашње стране зграде. Фризерка је сједјела скрштених руку и пушила. Витке линије, касних четрдесетих година, јаких руку, у фармеркама и бијелој мајици, подсјетила ме на какву мачку у излогу.

– Знам да је требало да се закажем, али јутрос сам допутовала. Има ли икакве шансе да ми скратите крајеве и исфенирате ме?

– Заклела сам се пред иконом да нећу радити више од десеторо на дан.

– А ако платим дупло?

Одмахнула је.

– Не треба дупло, сједај за главопер.

Срећна што још има неко на свијету ко је спреман да на странчеву молбу искочи из распореда, послушно сам скинула капут и брзо се смјестила у неудобну столицу. Брзим покретима ми је ставила пешкир око врата, сквасила косу, нанијела шампон и почела да масира.

– Ти овдје дуго радиш је л’ да?

– Аха. Дошла код тетка из Илијаша деведесет прве и остадох.

– Сјећам се да ме баба једном доводила.

– А, ти си тета Цвијетина.

– Аха.

– Је л’ оно ти пишеш књиге?

– Да, да – поцрвјењела сам одмах.

– Причала ми је Јована Милојкина да је читала твоју књигу.

Каже, суза сузу стиже.

– Е, хвала.

– Ма не захваљуј! Па нисам ја читала. Ја не могу то, ако је нешто превише тужно, одма остављам.

– Тако и треба.

– Генерално ти ја слабо читам. Овај мој пос’о... Дођу ти људи, уста не затварају. Наслушала сам се приче за три живота. И онда још да дођем кући да читам, не иде.

– Све разумијем.

Затворила је славину брзим покретом, а онда ме премјестила пред огледало.

– Како ћемо?

– Само мало крајеве.

– Контам. Мало степенасто?

Уплашила сам се те *сѿеѿенасѿе* фризуре. Глава је у принципу покретна и како год да је помјериш неки ти степен не гине. Онај који ми се сада смјестио је једна од двије (*скроз равно* и *сѿеѿенасѿо*) фризуре које је већина овдашњих фризерки уопште умјела да изведе.

– Може мало степенасто – проциједих схвативши да би ме *скроз равна* варијанта приморала на редовно фенирање или у још горем случају поновну посјету фризеру чим се вратим у Београд. А то сам тек жељела да избјегнем.

Почела је да шиша. Истина, већ на почетку сам схватила да из модле деведесетих тешко да ћу да се искобељам. Међутим, како год да ме ошиша, моја мајка ће бити одушевљена иницијативом да се уопште позабавим својим изгледом. Тако да сам одлучила да се опустим јер свака игра, свака добија.

– Вјеруј ми, да ми ниси рекла чија си, знала би’.

– Личим на бабу?

– Исту косу имате.
– Је л’?
– Густа, густа. Длака танка, али је има за извоза. Чиме је третираш?

– Имам неки шампон од брезе.
Успједох да је насмијем.
– Ма, вала да знаш, не треба претјеривати. Нису наше бабе биле глупе што су косу пепелом прале. Здравџа им је била него ова наша.

– А гдје је власница?
– Милојка?
– Аха!
– Да с’ ти мени жива и здрава, ја сам од ње купила салон има осам година.

– Ријетко долазим у задње вријеме.
– Још двије године кредита и готово!
– Свака част.
– Право да ти кажем, и себи то понављам. Немам ја пуно муштерија, али те што имам, чувам ко очи у глави.

Вјешто је распоређивала косу у одјељке и хватала их шналама. Упита ме за дужину коју желим да сијече. На кеца се сложих са њеним првим приједлогом. У мом биједном искуству са фризеркама обично сам ја била заговарана, па ми би необично да сам у прилици да ја неког запиткујем. Сметала ми је тишина. Није пустила чак ни музику с радија. Ипак, њена брзина, без обзира на резултат, дјеловала је запањујуће. Прво помислих да можда жури, а онда схватих да је ипак у питању вјештина. Насмијах се.

– Шта је било?

– Нисам никад видјела да неко тако брзо шиша.

Прећута, само јој незнан осмијех пређе преко усана. Помислих да јој прија похвала.

– Кад сам тек дошла код Милојке, горе на Корану била касарна. Ја млада, слатка, па сјећаш ме се. А командант доведе чету и каже за пола сата сам ту. Ку’ ћемо, шта ћемо, Милојка и ја за машине па гули... Све на нуларицу. Било косе по фризерском, ма до кољена. Немаш кад чистити, бојале се команданта, знаш какав је строг био. Заврши што ти каже, па послѣје умивај фризерски ако треба. Сјећаш се ти рата?

– Мала сам ја била.

– И боље ти је.

Опет је утонула у тишину. И у посао.

– Шта рече да пишеш?

– Тако... Љубавне приче. Породичне. Суза сузу стиже.

– Ајд бона напиши шта весело, да се раја забави.
– Неће раја да ми прича срећне приче. Све се неке тужне ли-
јепе за мене.

– Љубавне, а тужне? Ће то може бити?

– А јеби га. Тако ме запало.

Опет потону у тишину. Погледа кроз прозор. У одразу ми се
учини да ме одмјери.

– Био један момак, на тој столици сједио, ко сад да га гледам.
Некакав стидан, а лијеп ко лутка, зелене очи, глава уска.

Насмијаш се.

– И је л' било шта, а?

– Их... Вид'ла би' ја тебе да имаш два'цет момака да ошишаш
за три'цет минута, што би ашиковала... Ал' да сам га запамтила,
јесам. Црна коса, густа. Обрве правилне. Густе. Би ми жао 'наког
руна, чичак, чичак! Ваљда тек дош'о у јединицу. А ја ставим ма-
шиницу на двојку па нек иде живот. Мислим се, ако ме командант
шта пита, слагаћу да сам га тако ошишала због младежа по тјеме-
ну. Сконтао му јаран да сам му друга поштедила, одма' га поче
зезати. А ја се правим мутава па ћутим.

– О, па то је права љубав била!

– Ма каква црна љубав, љубав ти је дијете кад родиш. Ово
остало смућкај и проспи.

– Дође ли опет?

– Дође за два дана.

– Опет да се шиша? Па ти си њега 'ладно оставила рутавог
да би он опет дошо.

Она се зацерека.

– Ма какво шишање. Пито ме да прошећамо. Немој се ништа
смијати. Друга су времена била. Ово данас, прво у кревет одеш па
онда питаш за презиме...

– Јесте ли прошетали?

– Договорили се за петак. Па и у твоје вријеме се петком из-
лазило.

– Јесте. Круг по Палама па у Сиднеј на колаче.

– И, одосте ли?

– Ма какви. Пао на Жепи. Не би' ја ни знала, него ми је мајка
његова долазила послѣје на шишање. Зна се Милојка с њом.

Поћутала је неко вријеме, баш као и ја.

– Једна наша дође овдје из Њемачке да се среди, каже, радиш
ко хоботница. А стварно, коса јој густа а чичкава. Ал' ја њу спен-
гам на брзину са свих страна. Стварно ко хоботница. А, ето. Ушла
ми та брзина у руке кад сам војску шишала. И послѣје не умијеш
да заборавиш.

Убрзо је завршила. Рекла сам јој да сам задовољна иако ми се фризура није нимало допала. Замишљала сам снаше из фамилије како ликују на свадби због ругла на мојој глави и како ме испитују код ког фризера сам се шишала, како та нема појма и да је требало њима да тражим да ме оне закажу код неког бољег. Знала сам да нећу трошити ријечи и енергију да их разувјерим да – ко шиша фризуру.

Док сам пила јаку ракију у свадбеном салону, мислила сам о својој фризерки. Алкохол је чинио своје, и све јасније сам видјела њен живот, шетње са дјецом, прања клозета, одласке у посјету свекру и свекрви, простирање мокрих фризерских пешкира на сушилицу испред салона. Одједном сам схватила: не треба хоботници дуже времена за одмор него било ком другом створу на планети.

Само јој је потребна тишина да се сјећа.